

Til ministre og udvalgsmedlemmer

FOAs bemærkninger til regeringens udspil om forebyggelse af konkurser på ældreområdet

Den 3. september 2017 offentliggjorde regeringen deres tanker om et serviceeftersyn af lovgivningen på hjemmehjælpsområdet, og den 7. september indledes de politiske forhandlinger om regeringens forslag.

FOA mener, at regeringens udspil er meget lidt ambitiøst. Der er efter FOAs opfattelse flere områder, hvor de politiske forhandlinger vil kunne forbedre og effektivisere forslaget. Samtidig vil regeringens forslag efter FOAs vurdering kunne få en række u hensigtsmæssige konsekvenser, som vi mener bør undgås.

Nedenfor fremlægges en række forslag til sådanne forbedringer og efterfølgende tilføjelser til regeringens udspil, som efter FOAs opfattelse hensigtsmæssigt vil kunne inddrages i de politiske forhandlinger.

Med venlig hilsen

Dennis Kristensen
Forbundsformand

Dato:
5. september 2017

Ref.:
DK/Perl/Cla

Journalnr.:
17/233176

FOA

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf.:
+45 46 97 26 26

Fax:
+45 46 97 23 00

Kontonr.:
5301-0476807

Mail:
foa@foa.dk
a-kassen@foa.dk

www.foa.dk

Regeringen foreslår:

Krav om kommunale beredskabsplaner

Regeringen ønsker at ændre serviceloven, så kommunerne forpligtes til at udarbejde beredskabsplaner for håndtering af konkurser på hjemmehjælpsområdet.

Beredskabsplaner sikrer de ældre får deres hjælp.

Det er nødvendigt med beredskabsplaner på alle væsentlige velfærdsområder i tilfælde af konkurser.

Løbende efterberegning af afregningspriser

En ændring af serviceloven skal forpligte kommuner, der anvender en godkendelsesordning, til med faste mellemrum – og mindst én gang årligt – at sikre, at deres afregningspriser reelt afspejler kommunens aktuelle udgifter.

Pas på at det ikke bare er mere bureaukratisering

Loven blev ændret af SR-regeringen, fordi efterreguleringen betød, at kommunerne skulle registrere timer og minutter. Som et led i afbureaukratiseringen ændredes loven. Det har betydet, at kommunerne og medarbejderne ikke er nødt til at registrere hver time og hvert minut.

Et krav om løbende efterregulering – op eller ned – rummer en klar risiko for øget bureaukrati, men kun meget ringe udsigt til at forebygge fremtidige konkurser.

De private leverandører på godkendelsesområdet får typisk en højere pris end priser fastsat ved udbud, hvor priserne i gennemsnit er 10% lavere (jf. BDO-rapport). De godkendte private leverandører ved samtidig fra årets start, hvad kommunens timepriser er. På denne baggrund er det svært at sandsynliggøre, at et ressourcekrævende krav om en løbende efterregulering vil kunne forebygge ret mange konkurser, om nogen.

Konkursproblemet skyldes nok mere, at små virksomheder er meget sårbare overfor ændringer i deres kundegrundlag. Det, der betyder noget, er nok mere hvor mange timer, de er garanteret i løbet af året. Det frie valg betyder, at det er den ældre, som vælger mellem de forskellige leverandører, og det kan gøre specielt små virksomheder sårbare overfor en nedgang i kundegrundlaget.

Forslaget bør derfor efter FOAs opfattelse ikke gennemføres for at forebygge konkurser, men kun, hvis der er et politisk ønske om at sikre en endnu mere omfattende og ressourcekrævende kontrol med, at udgiften til ældreplejen ikke skal være større eller mindre for offentlige og private leverandører.

Bedre gennemsigtighed i beregningsgrundlaget for kommunernes timepriser
FOA foreslår, at regeringen i stedet bør se på, hvordan det kan være, at prisniveauerne er så forskellige i kommunerne. BDO-rapporten antyder, at der er forholdsvis store prisforskelle og konklusionen er, at det er pga. forskellig konteringspraksis. Det burde kunne håndteres, da BDO rapporten også ser en sammenhæng mellem kommunernes timepris, og hvor konkurserne er.

Krav om bankgaranti

Regeringen vil indgå aftale med KL om, at kommunerne skal stille krav om bankgaranti ved indgåelse af kontrakt med private leverandører af hjemmehjælp.

Bankgarantier skal dække de reelle meromkostninger

Hvad skal bankgarantien dække i tilfælde af konkurs? Det tager regeringen ikke klar stilling til. BDO-rapporten fastslår, at den gennemsnitlige bankgaranti er på i gennemsnit 230.000 kr.

FOA foreslår, at bankgarantien skal dække omkostninger ved fortsat levering af serviceydelsen, enten ved at kommunen overtager alle forpligtelser inkl. forpligtelser overfor de nuværende medarbejdere, eller ved at kommunen skal finde en alternativ løsning, eventuelt i form af vikardækning. Det må bero på en konkret vurdering, hvad der vil være aktuelt i det enkelte tilfælde. Omkostningerne kan eksempelvis svare til vikardækning i 3 måneder på samme aktivitetsniveau, som opgaven bliver løst ved i henhold til kontrakten, eller de kan svare til 1 måneds lønomkostninger plus øvrige forpligtelser til feriepenge, pension m.m. Da der kan være variation i antallet af timer leverandørerne leverer, skal garantistørrelsen også kunne revideres evt. årligt.

Bedre leverandørstyring

En aftale med KL skal sikre, at kommunerne gennemfører bedre udbud og systematisk følger op på deres leverandører, så de hurtigt kan opfange faresignaler på, at en leverandør er i økonomiske vanskeligheder eller misligholder kontraktforhold.

Kommunerne skal have en tilsyns- og kontrolpolitik

Kommunerne skal lave en bedre kontrol af kvaliteten og øgede muligheder for at drage konsekvenser af det. I de kommuner, hvor virksomheder er blevet sagt op pga. kontraktmislighold, har det været en meget vanskelig proces for kommunerne at opsige kontraktforholdet. En af de store problemstillinger er dokumentation for misligholdelsen.

FOA foreslår derfor, at kommunerne skal have en tilsyns- og kontrolpolitik, så der på forhånd er taget stilling til omfanget af og ressourcer til opfølgning på kontrakter, og hvordan kommunen indsamler dokumentation.

Entydige krav til virksomhedernes økonomi.

Det er svært at forudsige en konkurs. BDO-rapporten indikerer, at flere konkurser kunne være opdaget, hvis kommunerne havde haft en effektiv økonomisk og kvalitetsmæssig kontrol. Vores påstand er, at der er mange private leverandører

med lige så dårlige regnskabstal, som dem der går konkurs. Der er virksomheder, som år efter år kommer ud med underskud, men alligevel ikke går konkurs. F.eks. har en af de helt store virksomheder et underskud på 17-18 mio. kr. i 2016 og ikke haft overskud de sidste 4 år. Det er utrolig svært at gennemskue, om der er penge bag. Om selskabet forventer et underskud flere år som led i en markedsstrategi. Der er mange forskellige typer virksomheder på ældreområdet, hvor nogen ikke har pligt til at offentliggøre regnskaber.

Derfor foreslår FOA, at kommunerne løbende i kontaktperioden skal have en økonomisk status fra virksomhederne. En simpel måde vil være, at virksomhedernes revisorerklæringer sendes direkte til kommunen. BDO-rapporten konkluderer, at en løbende gennemgang af virksomhedernes økonomiske kapacitet vil kunne virke som "advarselssignal" i forhold til eventuelle konkurser.

Udelukkelse af virksomheder ved godkendelsesmodellen

FOA foreslår, at virksomheder, som generelt ikke synes rentable på grund af manglende overskud, skal kunne fravælges/udelukkes ud fra en konkret og samlet vurdering af virksomheden. Ligeledes bør man kunne sortere konkursryttere fra.

Desværre har vi set flere tilfælde af, at de konkursramte virksomheder hurtigt genopstår, og kommunerne lader dem overtage "kunder" og forpligtelser. Typisk vil kreditorer stå tilbage med en slåskamp med kurator om at få deres tilgodehavender igen og Skat får stort set aldrig deres penge. Det giver en dårlig smag i munden og et hak i retfærdighedssansen, at kommuner tillader dette.

Virksomhedsoverdragelse

Flere kommuner er usikre på reglerne for virksomhedsoverdragelse i forbindelse med konkurser. Beskæftigelsesministeriet vil derfor udarbejde en vejledning til kommunerne om reglerne på området.

Når det drejer sig om sikring af borgerne i forbindelse med konkurser, er problemet i forhold til virksomhedsoverdragelsesloven, at kommunen med den for borgerne og kommunen mest skånsomme og hensigtsmæssige beredskabsplan, risikerer at pådrage sig et virksomhedsoverdragelsesansvar, der kan være kostbart for kommunen. En kommune vil således kunne have et økonomisk incitament til at undgå den for borgerne mest hensigtsmæssige beredskabsplan. En vejledning vil i bedste fald sætte kommunen bedre i stand til at forfølge dette økonomiske incitament, men vil på ingen måde hverken forebygge konkurser eller sikre borgerne bedre mod følgerne af en konkurs.

Da selve definitionen af en virksomhedsoverdragelse i § 1 i virksomhedsoverdragelsesloven og artikel 1 i det bagvedliggende rådsdirektiv (Rådets direktiv 77/187/EØF af 14. februar 1977 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller dele af virksomheder eller bedrifter) løbende giver anledning til mange tvivlsspørgsmål og en deraf følgende lang række retslige tvister med tilhørende afgørelser fra EU-domstolen og fra de danske retsinstanser, kan man yderligere stille spørgsmålstejn ved, om det vil være muligt at udarbejde en klar og entydig vejledning om grænserne for virksomhedsoverdragelse.

En vejledning vil under ingen omstændigheder løse det problem, at lønmodtagere i forbindelse med konkurser risikerer at måtte vente år og dag på at få deres løn, såfremt der i forbindelse med en konkurs opstår en langvarig retslig tvist om, hvorvidt der forud for konkursen har fundet virksomhedsoverdragelse sted. Skal dette undgås, må Lov om Lønmodtagernes Garantifond justeres. FOA har derfor fremsendt vedlagte forslag hertil til beskæftigelsesministeren.

**Bedre information om det frie valg
Kommunerne skal forbedre deres information til borgerne om, at de har mulighed for at vælge en privat hjemmeplejeleverandør.**

Kommunerne skal informere om det frie valg. Regeringens forslag om at forbedre informationen er lidt overflødig, da BDO-rapporten konkluderer ret tydeligt, at kommunerne i dag informerer om det frie valg, hvilket kommunerne er forpligtet til ifølge lovgivningen. BDO-rapporten viser, at samtlige kommuner informerer om det frie valg ved visitation og genvisitation. Det skal sikres, at der ikke foretages markedsføring for private firmaer finansieret af kommunale skattekrone.

Regeringens udspil burde også indeholde:

Fokus på kvalitet

Regeringens udspil mangler helt at fokusere på kvaliteten og ledelsen i det arbejde, de private leverandører udfører. BDO-rapporten fokuserer i stor udstrækning på det. Men regeringen har valgt at sidde det overhørig. Det mener FOA, er meget beklageligt.

BDO-rapporten antyder, at der ofte er en tæt sammenhæng mellem konkurser og virksomhedernes kvalitetsmæssige og ledelsesmæssige formåen. Derfor anbefaler BDO, at der kommer yderligere fokus hos kommunerne på leverandørernes tekniske/faglige formåen ved tildeling af kontrakter på hjemmehjælpsområdet.

FOA foreslår, at kommunerne i deres tilsyn og kontrol systematisk og i dialog med de private leverandører fører tilsyn med den kvalitet, personalesammensætning og ledelse (herunder information til kommunen), som leverandørerne har.

En central certificering eller godkendelse af private leverandører

I dag er leverandørerne godkendt af den enkelte kommune, og hvis man er godkendt i én kommune, så er man i alle.

FOA foreslår, at der i lighed med friplejehjemsområdet er en central godkendelse af leverandører.

På friplejehjemsområdet godkender Sundhedsstyrelsen driftsherren af friplejehjemmet efter ansøgning. Her skal der redegøres for blandt andet ledelsens fag-

lige kompetencer, medarbejdersammensætningen, økonomi m.m. Hvilke kriterier, der skal indeholdes i en centralgodkendelse, bør drøftes nøje.

Kædeansvar skal gælde i udbud og ved godkendelsesmodellen

Hele problematikken om sociale- og arbejdsklausuler er der ikke taget stilling til, herunder kædeansvar. Hvis kommunerne skal have en ordentlig kontrol, krav til økonomi og til kvalitet, bør der være kædeansvar.

FOA foreslår, at ved godkendelsesmodellen og ved udbud, at der altid skal være kædeansvar, således at underleverandører også skal leve op til de krav, som kommunerne stiller vedr. f.eks. løn og ansættelse, kvalitetsniveau og personale-sammensætning.

Tildelingskriterier

Rapporten viser, at det er langt overvejende "økonomisk mest fordelagtige tilbud" som benyttes ved udbud. Alligevel ser vi, at timeprisen ved udbud er væsentligt lavere end ved godkendelsesmodellen.

FOA foreslår, at kommunerne ikke må vægte pris højere end kvalitet. Prisen skal aldrig være afgørende for valget af leverandør.